

Byggdamm vid mark-, bygg- och reparationsarbeten utomhus och inomhus, Akademiska sjukhuset

Bakgrund

I samband med rivnings- och markarbeten utomhus och ombyggnationer eller reparationsarbeten inomhus på avdelningar och i korridorer, t ex vid innertaksarbeten, frigörs byggdamm. Byggdamm kan innehålla bakterier och mögelsporer som för de allra flesta är ofarliga. Patienter med nedsatt immunförsvar riskerar att drabbas av svårbehandlade och livshotande invasiva infektioner orsakade av exempelvis av Bacillus och Aspergillus.

Utomhusarbeten

Vid utomhusarbeten där det föreligger risk för att byggdamm tränger in i vårdrum, operationsrum och förråd ska riskbedömning ske i god tid innan arbete påbörjas. Byggnation ska i detta dokument ges en bred innebörd, t ex innefattas omkringliggande väg- och parkarbeten. Detta ska sen även ske fortlöpande. En medicinsk riskbedömning ska göras för varje enhet och för varje enskild patient. Chefläkare leder riskbedömningen och sammankallar relevanta funktioner inklusive chefer och vårdhygien. Projektledare kontakter chefläkare i god tid före byggnation så att riskbedömning åtgärder kan vidtas inom tillräcklig tidsrymd innan arbetet startar.

Riskbedömningen ska innehålla:

- Beskrivning av risker för byggdamm baserat bland annat på ingreppets storlek, duration, årstid, lokalisering i förhållande till patientverksamhet och exponerad patientpopulation.
- Beskrivning av åtgärder för att minska de identifierade riskerna.
- En tydlig ansvarsfördelning och tidsättning av åtgärderna

Rekommendationer och ställningstaganden vid risk för spridning av byggdamm:

- Ställningstagande till filterstatus på luftintag och om tätare filter behöver monteras in.
- Bedömning av luftintagens placering i förhållande till operationslokaler, förrådsutrymmen eller andra lokaler känsliga för byggdamm och om åtgärder behöver vidtas.
- Vädning med öppna dörrar och fönster avråds för hela sjukhusområdet där man vårdar infektionskänsliga patienter då det kan innebära att byggdamm och sporer tränger in i lokaler.
- Ställningstagande till om fönster behöver tejpas
- Ett minimalt användande av balkonger rekommenderas eftersom byggdamm fäster i arbetskläder. Patienter avråds från att gå ut på balkongerna. Personal kan besöka balkonger och uteplatser om de regelbundet städas. Rutin för daglig städning av balkong och uteplats avseende stolar, bord, golv ska finnas.
- Verksamhetschef alternativt avdelningschef avgör om det behövs extra städning i korridorer eller i vårdrum. Detsamma gäller om det behövs golvmattor att torka av skor på i entréer.

- En påminnelse om att man inte får gå ut och röka i arbetskläder ska gå ut till samtliga medarbetare.
- Vårdpersonal får aldrig sitta i arbetskläder ute i gräset under raster.
- OBS! Operationsklädd personal kan aldrig vistas utomhus.
- Läkare, konsulter med flera skall om möjligt använda kulvert eller andra inomhuspassager mellan avdelningar inom Akademiska sjukhuset. Allt för att minimera risken att patienter smittas via byggdamm som personalen tar med sig in utifrån via skor och arbetskläder.
- En utförlig förteckning på skyddsåtgärder som kan vara aktuella återfinns i dokumentet "Byggenskap och vårdhygien" som är framtagen av Svensk Förening för vårdhygien www.sfvh.se

Inomhusarbeten

Vid inomhusarbeten där patienter kan exponeras för damm gör ansvarig chef en riskbedömning och bedömer om skyddsåtgärder behöver vidtas. Ansvarig chef tar ställning till om arbetet kan utföras eller bör uppskjutas på grund av risken. Vårdhygien ska alltid kontaktas i god tid inför reparations- och byggarbeten inomhus för ställningstagande till skyddsåtgärder såsom avskärmning och annat. Som hjälp i riskbedömningen och inför ställningstagande till skyddsåtgärder vid inomhusarbete kan följande checklista användas:

Vid ombyggnationer som påverkar vattenledningssystemet i huset ska legionellaspolning av samtliga tappställen utföras 1 ggr/vecka.

Riskbedömning

Arbetets art och tidsram:

- Ingrepp i innertak som överstiger en timme medför skyddsåtgärder, se nedan.
- Ingrepp i innertak som innebär att man lyfter på fler än en takplatta samtidigt medför skyddsåtgärder, se nedan.
- Sliparbeten ska alltid ske bakom avskärmning (inplastad arbetsplats).
- Borrarbete ska alltid ske bakom avskärmning (inplastad arbetsplats).
- Byggpersonal och byggmaterial, hur/var ska de gå in och ut?

Till infektionskänsliga patienter räknas exempelvis:

- patienter med $< 0,5 \times 10^9/L$ neutrofila granulocyter.
- patienter med kroniska lungsjukdomar
- patienter som vårdas på CIVA, BIVA och transplantationsavdelning
- nyopererade patienter som inte har fullständigt täckta sårtytor eller öppen sårhåla

Skyddsåtgärder

Infektionskänsliga patienter:

- Håll dörrar stängda till vårdrum där infektionskänsliga patienter vistas.
- Om dörrar till vårdplatser saknas kan arbetet behöva skjutas upp till dess att infektionskänslig patient flyttats från avdelningen. Undantag är akuta arbeten som är omöjliga att skjuta upp på grund av driftssäkerheten. Då får arbetet genomföras på kortast möjliga tid.
- Infektionskänsliga patienter kan transporteras genom korridorer där man utför takarbeten på grund av den korta exponeringstiden.

Takarbete:

- Vid takarbete där fler än en takplatta behöver tas bort ska infektiösa patienter skyddas enligt ovan.
- Vid takarbete under längre tid än en timme ska infektiösa patienter skyddas enligt ovan.
- Säkerställ att ingen lämnar en takplatta borttagen under längre tid än en timme.
- Säkerställ att alla takplattor sätts tillbaka efter avslutat arbete.
- Säkerställ att golven är fria från synligt damm efter avslutat arbete. Extra städning kan behövas.

Roller och ansvar

Chefläkarens ansvar är att sammankalla till och leda riskbedömningen.

Projektledarens ansvar är att tillse att en riskbedömning genomförs och att skyddsåtgärder vidtas.

Verksamhetschef / Avdelningschef ansvar är att

- Vid byggarbete inom och utanför enheten att minimera risken för smittspridning och vidtar nödvändiga åtgärder och har en daglig kontroll.
- kontaktuppgifter mellan chef och byggansvarig finns.

Vid oklarheter och/eller vid behov av rådgivning är vårdhygien behjälpliga.

Ansvar för dokumentet – chefläkare och vårdhygien.

Dokumenthistorik

Författare Birgitta Lytsy

Revisionsdatum 2019-06-19